

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. liepos 17 d.*

Byloje C-521/06 P

dėl 2006 m. gruodžio 18 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Athinaiki Techniki AE, įsteigta Atėnuose (Graikija), atstovaujama *dikigoros* S. Pappas,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai D. Triantafyllou, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: prancūzų.

Athens Resort Casino AE Symmetochon, įsteigtai Marusyje (Graikija), atstovaujamai baristerės F. Carlin ir *dikigoros* N. Korogiannakis,

pirmojoje instancijoje į bylą įstojusiai šaliai,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský (pranešėjas) ir T. von Danwitz,

generalinis advokatas Y. Bot,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2008 m. balandžio 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Athinaiki Techniki AE* (toliau – *Athinaiki Techniki*) prašo panaikinti 2006 m. rugsėjo 26 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo nutartį *Athinaiki Techniki prieš Komisiją* (T-94/05, toliau – skundžiama nutartis), kuria jis kaip nepriimtina atmetė *Athinaiki Techniki* ieškinį dėl 2004 m. birželio 2 d. Europos Bendrijų Komisijos sprendimo, apie kurį ieškovė sužinojo gavusi 2004 m. gruodžio 2 d. laišką (toliau – ginčijamas laiškas), nutraukti jos skundo dėl tariamos valstybės pagalbos, kurią Graikijos Respublika suteikė konsorciui *Hyatt Regency* per viešąjį pirkimą, susijusį su 49 % kazino *Mont Parnès* kapitalo perleidimu, nagrinėjimą.

Teisinis pagrindas

- 2 EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.“

3 EB 88 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Jei, paprašiusi suinteresuotas šalis pateikti savo pastabas, Komisija nustato, jog tam tikra valstybės ar iš jos išteklių teikiama pagalba yra pagal 87 straipsnį nesuderinama su bendrąja rinka arba kad tokia pagalba netinkamai naudojama, ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų.“

4 EB 88 straipsnio 3 dalis išdėstyta taip:

„Apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą Komisija turi būti laiku informuojama, kad ji galėtų pateikti savo pastabas. Jei Komisija mano, kad tokie ketinimai pagal 87 straipsnį yra nesuderinami su bendrąja rinka, ji nedelsdama pradeda šio straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą. Atitinkama valstybė narė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas.“

5 Kaip matyti iš 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1), antros konstatuojamosios dalies, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, juo kodifikuojama ir grindžiama Europos Bendrijų Komisijos praktika valstybės pagalbos tyrimo srityje.

6 Šio reglamento II skyriaus, kuris pavadintas „Pranešimo apie pagalbos skyrimą pateikimo tvarka“, 4 straipsnyje nurodyta:

„1. Komisija iš karto patikrina gautą pranešimą. Nepažeisdama 8 straipsnio, Komisija priima sprendimą pagal 2, 3 arba 4 dalis.

2. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisija nustato, kad pranešime nurodyta priemonė nėra pagalba, ji savo išvadą pateikia priimtame sprendime.

3. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisijai nekyla jokių abejonių dėl pranešime nurodytos priemonės suderinamumo su bendrąja rinka, tiek kiek minėtoji priemonė priskiriama Sutarties (87) straipsnio 1 dalies taikymo sričiai, Komisija nusprendžia, kad ji atitinka bendrąją rinką (toliau – sprendimas nepateikti prieštaravimų). Šiame sprendime nurodoma išimtis, kuri buvo taikyta pagal Sutartį.

4. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisijai kyla abejonių dėl pranešime nurodytos priemonės suderinamumo su bendrąja rinka, ji nusprendžia pradėti bylos procesą pagal Sutarties (88) straipsnio 2 dalį (toliau – sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą).

<...>“ (Pataisytas vertimas)

⁷ Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnyje minimi atvejai, kuriais Komisija priima sprendimą baigti oficialią tyrimo procedūrą, nurodytą EB 88 straipsnio 2 dalyje.

⁸ Minėto reglamento III skyriuje reglamentuojama neteisėtai pagalbai taikoma procedūra.

9 Šio skyriaus 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu Komisija turi iš bet kurio šaltinio gautą informaciją apie įtariamą neteisėtą pagalbą, tokią informaciją ji iš karto patikrina.“

10 Minėto III skyriaus 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Galimos neteisėtos pagalbos patikrinimas užbaigiamas priimant sprendimą pagal 4 straipsnio 2, 3 arba 4 dalis. Jeigu priimami sprendimai pradėti oficialią tyrimo procedūrą, bylos svarstymas užbaigiamas priimant sprendimą pagal 7 straipsnį. Jeigu valstybė narė nevykdo įsakymo pateikti informaciją, minėtasis sprendimas priimamas remiantis turima informacija.“ (Pataisytas vertimas)

11 Reglamento Nr. 659/1999 VI skyriaus, pavadinto „Suinteresuotosios šalys“, 20 straipsnyje nustatyta:

„1. Po to, kai Komisija priima sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kiekviena suinteresuotoji šalis gali pateikti pastabas pagal 6 straipsnį. Kiekvienai minėtas pastabas pateikusiai suinteresuotajai šaliai ir kiekvienam individualiam pagalbos gavėjui išsiunčiama pagal 7 straipsnį priimto Komisijos sprendimo kopija.

2. Kiekviena suinteresuotoji šalis gali pranešti Komisijai apie kiekvieną įtariamą neteisėtą pagalbą ir apie kiekvieną įtariamą netinkamą pagalbos taikymą. Jeigu Komisija mano, kad pagal jos turimą informaciją nėra pakankamo pagrindo bylai įvertinti, ji apie tai praneša suinteresuotajai šaliai. Jeigu Komisija, remdamasi pateiktos

informacijos turiniu, priima sprendimą dėl bylos, sprendimo kopiją ji išsiunčia suinteresuotajai šaliai.

3. Suinteresuotosios šalies prašymu jai pateikiama sprendimo kopija pagal šio reglamento 4 ir 7 straipsnius, 10 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnį.“ (Pataisytas vertimas)

12 Reglamento Nr. 659/1999 25 straipsnyje nustatyta:

„Sprendimai, priimti pagal šio reglamento II, III, IV, V ir VII skyrius, yra skirti suinteresuotajai valstybei narei. <...>“

Ginčo aplinkybės

13 Skundžiamoje nutartyje Pirmosios instancijos teismas taip išdėstė ginčo aplinkybes:

„1. 2001 m. spalio mėn. Graikijos valdžios institucijos pradėjo viešojo pirkimo procedūrą, siekdamas perleisti 49 % kazino *Mont Parnès* kapitalo. Konkuravo du dalyviai, t. y. konsorciumas *Casino Attikis* ir *Hyatt Consortium*. Po tariamai reikalamų neatitinkančios procedūros sutartis buvo sudaryta su *Hyatt Consortium*.

2. Konsorciumo *Casino Attikis* narė bendrovė *Egnatia SA*, kurią po susijungimo perėmė (*Athinaiki Techniki*), pateikė skundus Komisijos Vidaus rinkos

generalinio direktorato ir Konkurencijos generalinio direktorato tarnyboms. Pirmojo generalinio direktorato prašyta patikrinti, ar procedūra (dėl 49 % kazino *Mont Parnès* kapitalo perleidimo) atitinka Bendrijos viešųjų pirkimų teisę, o į antrąjį kreiptasi su skundu dėl valstybės pagalbos, suteiktos *Hyatt Consortium* per tą pačią procedūrą.

3. 2003 m. liepos 15 d. laišku Konkurencijos generalinis direktoratas (*Athinaïki Techniki*) priminė savo sprendimų priėmimo praktiką, pagal kurią valstybinio turto perleidimas taikant viešo konkurso procedūrą nėra laikomas valstybės pagalba, jei ta procedūra vyko skaidriai ir nebuvo diskriminacijos. Todėl jis pranešė, kad nuomonės nepareikš, kol Vidaus rinkos generalinis direktoratas nebaigs aptariamą viešojo pirkimo procedūros tyrimo.
4. 2003 m. rugpjūčio 28 d. elektroniniu laišku (*Athinaïki Techniki*) atstovas iš esmės pareiškė, kad skundas dėl valstybės pagalbos suteikimo yra susijęs su skirtingomis nei viešojo pirkimo procedūros aplinkybėmis ir kad dėl to Konkurencijos generalinio direktorato tarnybos neturėtų laukti Vidaus rinkos generalinio direktorato išvadų.
5. 2003 m. rugsėjo 16 d. laišku Konkurencijos generalinio direktorato tarnybos pakartojo 2003 m. liepos 15 d. laiške išdėstytas mintis, tačiau paragino (*Athinaïki Techniki*) pateikti papildomos informacijos apie bet kokią kitą pagalbą, kuri nebūtų susijusi su kazino pardavimo konkursu.
6. 2004 m. sausio 22 d. ir rugpjūčio 4 d. laiškais Vidaus rinkos generalinio direktorato tarnybos informavo (*Athinaïki Techniki*), kad neketina toliau nagrinėti joms pateiktus du skundus.“

- 14 Po šių įvykių Komisija *Athinaiki Techniki* nusiuntė ginčijamą laišką, kuris išdėstytas taip:

„Šiuo laišku atsakau į jūsų pateiktą klausimą telefonu, ar Komisija tęsia tyrimą pirmiau nurodytoje byloje, ar šios bylos nagrinėjimas yra nutrauktas.

2003 m. rugsėjo 16 d. laišku Komisija jus informavo, kad remiantis jos turima informacija nėra pakankamo pagrindo tęsti šios bylos tyrimą (remiantis Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsniu).

Nesant papildomos informacijos, kurios pagrindu būtų galima tęsti tyrimą, 2004 m. birželio 2 d. Komisija nutraukė bylos nagrinėjimą.“

Ieškinys Pirmosios instancijos teisme ir skundžiama nutartis

- 15 Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai *Athinaiki Techniki* pateikė ieškinį, kuriuo prašė panaikinti šio sprendimo 1 punkte nurodytą sprendimą, apie kurį ji sužinojo gavusi ginčijamą laišką.
- 16 2005 m. balandžio 21 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu atskiru aktu Komisija pateikė prieštaravimą dėl priimtumo pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalį, kurį Pirmosios instancijos teismas patenkino skundžiama nutartimi.

17 Remdamasis Reglamentu Nr. 659/1999, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Komisijos priimami sprendimai dėl valstybės pagalbos yra skirti valstybėms narėms.

18 Skundžiamos nutarties 29–31 punktai išdėstyti taip:

„29 Šiuo atveju remiantis Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsniu (ginčijamu) laišku, kuris nusiųstas tik (*Athinaiki Techniki*), buvo pranešta, kad Komisija, remdamasi turima informacija, mano, jog nėra pakankamo pagrindo nagrinėti atvejo, kuris aprašytas skunde. (Ginčijamame) laiške Komisija nurodė, kad negavusi papildomos informacijos, kurios pagrindu būtų galima tęsti tyrimą, 2004 m. birželio 2 d. ji nusprendė nutraukti (*Athinaiki Techniki*) skundo nagrinėjimą. Taigi Komisija nepriėmė galutinės pozicijos dėl (*Athinaiki Techniki*) skunde nurodytos priemonės vertinimo ir suderinamumo su bendrąja rinka.

30 Todėl (ginčijamas) laiškas nelaikomas sprendimu pagal Reglamento Nr. 659/1999 25 straipsnį ir nesukelia teisių pasekmių. Taigi dėl šio laiško negalima pateikti ieškinio pagal EB 230 straipsnį.

31 Reikia pabrėžti, kad *Athinaiki Techniki* nepagrįstai teigia, jog tai, kad negalima pareikšti ieškinio dėl laiško, kuriuo atmetamas skundas, savaime atima iš teisės subjektų teisę kreiptis į Bendrijos teismą, nes skundą pateikęs asmuo gali pateikti papildomos informacijos skundai pagrįsti. Iš tiesų tuo atveju, jei informacijos pakaktų, Komisija privalėtų išreikšti poziciją dėl aptariamą valstybinę priemonę, priimdama sprendimą pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį, ir taip šiam asmeniui būtų suteikta galimybė pateikti ieškinį dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą. Be to, kaip pažymi Komisija, skundą pateikęs asmuo taip pat turi galimybę pareikšti ieškinį dėl neveikimo pagal EB 232 straipsnio trečiąją pastraipą.“

- 19 Galiausiai Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad procedūra dėl valstybės pagalbos negali būti prilyginta konkurencijos srityje taikomai procedūrai. Priešingai nei EB 81 ir EB 82 straipsniais, Reglamentu Nr. 659/1999 skundą pateikusiems asmenims nesuteikiama procedūrinių teisių prieš pradėdant oficialią tyrimo procedūrą valstybės pagalbos srityje.

Šalių reikalavimai

- 20 Apeliaciniame skunde *Athinaiki Techniki* Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą nutartį,

- patenkinti Pirmosios instancijos teisme pareikštus reikalavimus ir

- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

- 21 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir

- priteisti iš *Athinaiki Techniki* bylinėjimosi išlaidas.

22 *Athens Resort Casino AE Symmetochon* Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš *Athinaïki Techniki* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

Šalių argumentai

23 *Athinaïki Techniki* teigia, kad skundžiamoje nutartyje padaryta teisės klaida, nes Pirmosios instancijos teismas nepripažino, jog šio sprendimo 1 punkte nurodytas aktas laikytinas „sprendimu“. *Athinaïki Techniki* tvirtina, kad galutinė ir motyvuota pozicija dėl tariamos valstybės pagalbos kvalifikavimo, kaip šiuo atveju, yra „sprendimas“ pagal EB 230 straipsnį.

24 Kalbėdama, pirma, apie ginčijamame laiške išdėstytos pozicijos galutinį pobūdį, *Athinaïki Techniki* tvirtina, jog jo nepaneigia tai, kad priėmus minėtą aktą ji galėjo pateikti naujos informacijos.

25 Kalbėdama, antra, apie ginčijamo laiško motyvavimą, *Athinaïki Techniki* mano, kad Komisija implicitiškai priėmė motyvuotą sprendimą dėl tariamos valstybės pagalbos kvalifikavimo. Iš tiesų šie motyvai matomi iš ginčijamo laiško priėmimo aplinkybių. Taigi Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą paraidžiui vertindamas laiško

turinį, o ne atsižvelgdamas į jo kontekstą. *Athinaïki Techniki* tvirtina, kad Komisija sąmoningai lakoniškai išdėstė ginčijamą laišką, kad nebūtų matyti, jog galbūt nesilaikyta viešųjų pirkimų teisės nuostatų.

26 Komisija mano, kad ginčijamo laiško vertinimas yra grindžiamas Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 2 dalimi, kuriuo suteikiama galimybė nepradėti sprendimo priėmimo procedūros nesant jokio patikimo ir išsamaus pagrindo. Pasak Komisijos, remiantis šio reglamento 25 straipsniu, jos priimami sprendimai valstybės pagalbos srityje yra skirti valstybėms narėms. Ji pabrėžia, kad skirtumas tarp sprendimų ir informacinių laiškų nustatytas nusistovėjusioje Pirmosios instancijos teismo praktikoje. Informacinis laiškas, kaip antai ginčijamas laiškas, nesukelia privalomų teisinių pasekmių ir todėl negalima pateikti ieškinio dėl jo panaikinimo.

27 Be to, Komisija mano, kad, nesant motyvavimo, ginčijamą laišką reikia laikyti neegzistuojančiu sprendimu, kuris savaime nesukelia jokių teisinių pasekmių ir todėl negali turėti neigiamų pasekmių *Athinaïki Techniki*. Komisija taip pat teigia, jog šios bendrovės argumentas, kad ginčijamas laiškas motyvuotas, yra nereikšmingas, nes jis nepaneigia skirtumo tarp sprendimų ir informacinių laiškų. Ji teigia, kad *Athinaïki Techniki*, pateikdama ieškinį dėl paprasčiausio informacinio laiško panaikinimo, siekia apeiti draudimą ginčyti teisme Komisijos atsisakymą prieš valstybę narę pradėti procedūrą dėl įsipareigojimų nevykdymo.

28 Pasak *Athens Resort Casino AE Symmetochon*, ginčijamas laiškas nėra sprendimas pagal Reglamento Nr. 659/1999 25 straipsnį ir jis nesukelia teisinių pasekmių. Remiantis šio reglamento 20 ir 25 straipsniais, galima spręsti, kad neoficialūs laiškai yra siunčiami suinteresuotosioms šalims ir jie nėra aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį pagal EB 230 straipsnį. Taigi dėl ginčijamo laiško negalima pareikšti ieškinio pagal šį straipsnį.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 29 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, ieškinys dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį gali būti teikiamas dėl visų aktų, kuriuos priima institucijos, nepaisant tų aktų pobūdžio ar formos, tačiau kuriais sukeliama privalomosios teisinės pasekmės, darančios įtaką ieškovo interesams ir iš esmės keičiančios jo teisinę padėtį (visų pirma žr. 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *IBM prieš Komisiją* 60/81, Rink. p. 2639, 9 punktą; 2000 m. balandžio 6 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* C-443/97, Rink. p. I-2415, 27 punktą ir 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Reynolds Tobacco ir kt. prieš Komisiją* C-131/03 P, Rink. p. I-7795, 54 punktą).

Pirminės pastabos dėl Pirmosios instancijos teisme pateikto ieškinio, susijusio su panaikinimo dalyku

- 30 Visų pirma reikia konstatuoti, kad *Athinaiki Techniki* ieškinys dėl panaikinimo pateiktas ne dėl paties ginčijamo laiško. Iš Pirmosios instancijos teisme pateikto ieškinio matyti, kad *Athinaiki Techniki* prašė „panaikinti Konkurencijos generalinio direktorato sprendimą nutraukti ieškovės skundo dėl Graikijos Respublikos suteiktos pagalbos konsorciumui *Hyatt Regency* per viešąjį pirkimą „kazino *Mont Parnès*“ nagrinėjimą“ (toliau – ginčijamas aktas). Ginčijamu laišku *Athinaiki Techniki* buvo pranešta apie ginčijamą aktą. Taigi tas laiškas yra tik aktas, dėl kurio *Athinaiki Techniki* sužinojo apie ginčijamą aktą ir nuo kurio gavimo prasidėjo terminas ieškiniui dėl jo pateikti pagal EB 230 straipsnio penktąją pastraipą.
- 31 Svarbu pabrėžti, jog *Athinaiki Techniki* prašė panaikinti ginčijamą aktą dėl to, kad jis buvo priimtas remiantis EB 88 straipsnio 3 dalimi, Komisijai prieš tai nepradėjus oficialios tyrimo procedūros pagal EB 88 straipsnio 2 dalį, per kurią ji būtų galėjusi pateikti pastabas.

32 Esant tokioms aplinkybėms, visų pirma reikia apibrėžti prieš šią oficialią tyrimo procedūrą priimamų aktų pobūdį ir, antra, išnagrinėti, ar Pirmosios instancijos teismas galėjo padaryti išvadą, kad ginčijamu aktu nesiekama sukelti privalomų teisinių pasekmių, kurios darytų įtaką *Athinaiiki Techniki* interesams ir iš esmės pakeistų jos teisinę padėtį.

Dėl aktų, priimtų po pirminės valstybės pagalbos tyrimo stadijos

33 Valstybės pagalbos kontrolės procedūroje reikia skirti, pirma, EB 88 straipsnio 3 dalyje nustatytą ir Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje reglamentuojamą pirminę pagalbos tyrimo stadiją, kuri skirta tik Komisijai susidaryti pirminę nuomonę apie dalinį ar visišką nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka, ir, antra, EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą bei minėto reglamento 6 ir 7 straipsniuose reglamentuojamą paties tyrimo stadiją, kuri skirta Komisijai surinkti visą informaciją apie bylos aplinkybes (šiuo klausimu žr. 1993 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Cook prieš Komisiją*, C-198/91, Rink. p. I-2487, 22 punktą; 1993 m. birželio 15 d. Sprendimo *Matra prieš Komisiją*, C-225/91, Rink. p. I-3203, 16 punktą ir 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast* C-390/06, Rink. p. I-2577, 57 punktą).

34 EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta procedūra yra privaloma, kai Komisija patiria didelių sunkumų vertindama, ar valstybės pagalba suderinama su bendrąja rinka. Taigi Komisija, priimdama pagalbai palankų sprendimą, gali apsiriboti EB 88 straipsnio 3 dalyje nustatyta pirminio tyrimo stadija tik tuo atveju, jei ji po pirmojo tyrimo gali įsitikinti, kad ta pagalba suderinama su bendrąja rinka. Ir, atvirkščiai, jei po pirmojo tyrimo Komisija padaro priešingą išvadą arba jei per pirmąjį tyrimą nesugebėjo įveikti visų sunkumų, kilusių dėl šios pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka vertinimo, ji privalo surinkti visas reikalingas nuomones ir pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą (visų pirma žr. minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 29 punktą; minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 33 punktą ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 39 punktą).

- 35 Tik pastarojoje procedūroje, skirtoje sudaryti Komisijai galimybę gauti išsamią informaciją apie bylos duomenų visumą, EB sutartis nustato Komisijai pareigą pareikalauti suinteresuotųjų asmenų pateikti pastabas (minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 22 punktą; sprendimo *Matra prieš Komisiją* 16 punktą ir 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, C-78/03 P, Rink. p. I-10737, 34 punktą).
- 36 Kai nepradėdama EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytos oficialios tyrimo procedūros Komisija sprendimu, priimtu remiantis šio straipsnio 3 dalimi ir Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsniu, konstatuoja, kad priemonė nėra nesuderinama su bendrąja rinka valstybės pagalba, asmenys, kurie turi šias procedūrinės garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuo atveju, jeigu turi galimybę šį sprendimą užginčyti Bendrijos teisme. Dėl šių motyvų Bendrijos teismai pripažįsta priimtiniu pagal EB 88 straipsnio 2 dalį suinteresuotojo asmens pateiktą ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo, kai ieškinio autorius teikdamas ieškinį siekia apginti savo procedūrinės teises, kurias jis grindžia ta nuostata (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Cook prieš Komisiją* 23–26 punktus; *Matra prieš Komisiją* 17–20 punktus; *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 40 punktą ir *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 35 punktą).
- 37 Be to, Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 1 dalimi ir 20 straipsnio 2 dalies pirmuoju sakiniu tokiam suinteresuotajam asmeniui suteikiama teisė kreiptis, kad būtų pradėtas EB 88 straipsnio 3 dalyje numatytas pirminis tyrimo etapas, pateikiant Komisijai informaciją apie tariamai neteisėtą pagalbą, o ši privalo nedelsdama išnagrinėti galimą pagalbos suteikimą ir jos suderinamumą su bendrąja rinka.
- 38 Jei suinteresuotieji asmenys per šią procedūrą negali pasinaudoti gynybos teisėmis, jie vis tiek turi teisę būti į ją tinkamai įtraukti, atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2008 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją*, C-49/05 P, 69 punktą).

39 Toks įtraukimas į minėtą procedūrą turėtų reikšti, kad kai pagal Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 2 dalies antrąjį sakinį Komisija juos informuoja, jog nėra pakankamų priežasčių nagrinėti to atvejo, ji taip pat privalo, kaip išvados 101 punkte pažymėjo generalinis advokatas, suteikti jiems galimybę per protingą terminą pateikti jai papildomas pastabas.

40 Kai šios pastabos pateikiamos arba baigiasi nustatytas protingas terminas, pagal Reglamento Nr. 659/1999 13 straipsnio 1 dalį Komisija privalo užbaigti pirminį tyrimo etapą ir priimti sprendimą pagal to reglamento 4 straipsnio 2, 3 arba 4 dalį, t. y. sprendimą, kuriuo konstatuojamas pagalbos nebuvimas, neteikiami prieštaravimai arba pradeda oficiali tyrimo procedūra. Taip šiai institucijai nesuteikiama galimybė vilkinti procedūros pirminio tyrimo stadijoje. Atėjus laikui ji privalo pradėti kitą tyrimo etapą arba atitinkamu sprendimu nuspręsti nutraukti bylos nagrinėjimą (dėl procedūros konkurencijos srityje žr. 1997 m. kovo 18 d. Sprendimo *Guérin automobiles prieš Komisiją* C-282/95 P, Rink. p. I-1503, 36 punktą). Pagal reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 2 dalies trečiąjį sakinį Komisija, priėmusi tokį sprendimą po to, kai suinteresuotoji šalis pateikė pastabas, pastarajai išsiunčia to sprendimo kopiją.

41 Šiomis aplinkybėmis reikia atkreipti dėmesį, kad Komisija gali priimti vieną iš pirmiau minėtų Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje nurodytų sprendimų, nenurodydama, kad tai yra pagal tą nuostatą priimtas sprendimas.

42 Iš tiesų, remiantis nusistovėjusia teismo praktika dėl ieškinio dėl panaikinimo priimtumo, darytina išvada, kad vertinant ginčijamus aktus reikia remtis jų turiniu ir jų autorių tikslais. Šiuo atžvilgiu priemonės, kuriomis galutinai nustatoma Komisijos pozicija pasibaigus administracinei procedūrai ir kuriomis siekiama sukelti privalomų teisinių pasekmių, darančių įtakos ieškovo interesams, iš principo pripažintinos aktais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį, išskyrus tarpines priemones, kuriomis siekiama parengti galutinį sprendimą ir kuriomis tokios pasekmės nesukeliamos (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *IBM prieš Komisiją* 9 ir 10 punktus bei 2000 m. birželio 22 d. Sprendimo *Nyderlandai prie Komisiją* C-147/96, Rink. p. I-4723, 26 ir 27 punktus).

- 43 Tačiau forma, kuria priimtas aktas ar sprendimas, iš esmės yra nesvarbi vertinant ieškinio dėl panaikinimo priimtinumą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo IBM prieš Komisiją 9 punktą ir 2005 m. liepos 7 d. Sprendimo *Le Pen prieš Parlamentą*, C-208/03 P, Rink. p. I-6051, 46 punktą).
- 44 Kvalifikuojant atitinkamą aktą, iš esmės yra nesvarbu, ar jis atitinka tam tikrus formalius reikalavimus, t. y. ar autorius tinkamai jį pavadino, ar jis yra pakankamai motyvuotas arba ar jame nurodytos teisinį pagrindą sudarančios nuostatos (dėl reikalavimo motyvuoti žr. 1994 m. birželio 16 d. Sprendimo *SFEI ir kt. prieš Komisiją* C-39/93 P, Rink. p. I-2681, 31 punktą). Taigi visiškai nesvarbu, kad šis aktas nepavadintas „sprendimu“ ar kad jame nedaroma nuoroda į Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 2, 3 ar 4 dalis. Taip pat nesvarbu, kad Komisija apie tą aktą nepranešė suinteresuotajai valstybei narei, taip pažeisdama to reglamento 25 straipsnį, nes toks trūkumas nekeičia minėto akto esmės (šiuo klausimu žr. 1997 m. kovo 20 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-57/95, Rink. p. I-1627, 22 punktą).
- 45 Priešingu atveju Komisija galėtų išvengti Bendrijos teismo kontrolės paprasčiausiai nesilaikydama tokių formalių reikalavimų. Iš teismo praktikos matyti: kadangi Europos bendrija yra teisinė Bendrija, kurioje prižiūrima, ar jos institucijų priimti teisės aktai atitinka EB steigimo sutartį, Bendrijos teisme pateiktam ieškiniumi taikomos procesinės nuostatos turi būti aiškinamos kiek įmanoma taip, kad šių nuostatų taikymas padėtų įgyvendinti tikslą užtikrinti iš Bendrijos teisės kylančių asmenų teisių teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 25 d. Sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 44 punktą; 2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *PKK ir KNK prieš Tarybą*, C-229/05 P, Rink. p. I-439, 109 punktą ir 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Unibet*, C-432/05, Rink. p. I-2271, 37 ir 44 punktus).
- 46 Iš to matyti, kad, nustatant, ar aktas dėl valstybės pagalbos yra sprendimas pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį, reikia patikrinti ar, atsižvelgiant į jo turinį ir Komisijos siekius, ši institucija po pirminio tyrimo etapo nagrinėjamu aktu priėmė galutinę poziciją dėl skunde nurodytos priemonės, ir atitinkamai, ar ji nusprendė,

kad ši priemonė yra arba nėra pagalba, ir kad ji kelia arba nekelia abejonų dėl suderinamumo su bendrąja rinka.

Dėl ginčijamo akto

47 Kaip jau buvo minėta šio sprendimo 30 punkte, *Athinaiki Techniki* pareiškė ieškinį ne dėl ginčijamo laiško, nes šis yra paprastas informacinis laiškas, kuriuo jai buvo pranešta apie ginčijamą aktą. Ji aiškiai ginčijo būtent pastarąjį aktą.

48 Minėtuojau laišku Komisija *Athinaiki Techniki* visų pirma nurodė, jog ankstesniuojau 2003 m. rugsėjo 16 d. laišku Komisija ją informavo, kad „remiantis jos turima informacija nėra pakankamo pagrindo tęsti bylos nagrinėjimą“.

49 Ginčijamame laiške toliau nurodyta, kad „nesant papildomos informacijos, kuria remiantis reikėtų tęsti tyrimą, 2004 m. birželio 2 d. Komisija nutraukė bylos nagrinėjimą“.

50 Jeigu minėto 2003 m. rugsėjo 16 d. laiško turinys buvo toks, koks nurodytas ginčijamame laiške, jį, remiantis Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 2 dalies 2 sakiniu, reikėtų laikyti pirminiu aktu, kuriuo Komisija įvykdė šia nuostata nustatytą pareigą informuoti suinteresuotąją šalį, kad šiuo atveju ji nenumato priimti sprendimo. Taigi *Athinaiki Techniki* turėjo galimybę pateikti Komisijai papildomos informacijos.

51 Be to, ginčijamame laiške vartojamas žodžių junginys „nesant papildomos informacijos, kuria remiantis reikėtų tęsti tyrimą, 2004 m. birželio 2 d. Komisija nutraukė

bylos nagrinėjimą“ rodo, kad Komisija iš tikrųjų tą dieną priėmė aktą, kuriuo nutraukiamas administracinės bylos nagrinėjimas, t. y. ginčijamą aktą.

- 52 Iš šio akto turinio ir Komisijos siekiamo tikslo matyti, kad pastaroji taip nusprendė baigti dėl *Athinaïki Techniki* skundo pradėtą pirminę tyrimo procedūrą. Minėtu aktu Komisija konstatavo, kad remiantis pradėtu tyrimu nebuvo galima daryti išvados, jog egzistuoja pagalba pagal EB 87 straipsnį, ir netiesiogiai atsisakė pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 47 punktą).
- 53 Be to, remiantis šio sprendimo 36 punkte minėta teismo praktika, esant tokiai situacijai asmenys, kurie turi šioje nuostatoje nustatytas procedūrinės garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuo atveju, jeigu turi galimybę šį sprendimą užginčyti Bendrijos teisme pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą. Šis principas taip pat taikomas ir tais atvejais, kai sprendimas priimamas Komisijai manant, jog pagalba yra suderinama su bendrąja rinka ir kai ji laikosi nuomonės, jog pagalba visiškai neegzistuoja.
- 54 Ginčijamas aktas negali būti laikomas pirminiu ar parengiamuoju, nes pradėtoje administracinėje procedūroje po jo nebus priimamas joks kitas aktas, dėl kurio būtų galima teikti ieškinį dėl panaikinimo (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *SFEI ir kt. prieš Komisiją* 28 punktą).
- 55 Priešingai nei nusprendė Pirmosios instancijos teismas, šiuo atveju nesvarbu, kad suinteresuotoji šalis dar galėtų Komisijai pateikti papildomos informacijos, kurią gavusi pastaroji privalėtų persvarstyti savo poziciją dėl nagrinėjamos valstybės taikomos priemonės.
- 56 Iš tiesų, apie sprendimo, priimto po pirminės tyrimo stadijos, teisėtumą sprendžiama tik atsižvelgiant į informaciją, kurią Komisija galėjo turėti to sprendimo priėmimo

momentu (žr. minėto sprendimo *Nuova Agricast* 54–60 punktus), t. y. šiuo atveju – ginčijamo akto priėmimo momentu.

57 Jei suinteresuotoji šalis pateikia papildomos informacijos po to, kai bylos nagrinėjimas nutrauktas, Komisija gali būti priversta pradėti, jei reikia, naują administracinę procedūrą. Tačiau ši informacija nedaro įtakos faktui, kad pirmoji pirminio tyrimo procedūra jau baigta.

58 Iš to galima spręsti, kad, priešingai nei nusprendė Pirmosios instancijos teismas skundžiamos nutarties 29 punkte, Komisija priėmė galutinę poziciją dėl *Athinaiki Techniki* prašymo konstatuoti, jog padarytas EB 87 ir 88 straipsnių pažeidimas.

59 Galiausiai, kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte, vertinant ginčijamą aktą visiškai nesvarbu, kad Komisija apie jį nepranešė atitinkamai valstybei narei, kad ji jo nepavadinimo „sprendimu“ ir kad nepadarė nuorodos į Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį.

60 Šiuo atžvilgiu, remiantis skundžiamos nutarties 6 punkte nurodyta administracinės procedūros eiga, matyti, kad Komisija priėmė poziciją ją motyvuodama tuo, kad aptariama valstybės taikoma priemonė nėra valstybės pagalba. Taigi ginčijamas aktas turi būti laikomas sprendimu pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 2 dalį, skaitomą kartu su šio reglamento 13 straipsnio 1 dalimi ir 20 straipsnio 2 dalies trečiu sakiniu.

61 Kadangi šiuo aktu iš *Athinaiki Techniki* buvo atimta galimybė pateikti pastabas per EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą, jis sukėlė privalomų teisinių pasekmių, galinčių pažeisti šios bendrovės interesus.

62 Taigi ginčijamas aktas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį pagal EB 230 straipsnį.

Dėl skundžiamos nutarties panaikinimo

63 Iš išdėstytų motyvų matyti, jog Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą nusprenddamas, kad *Athinaiki Techniki* pateikė ieškinį prašydama panaikinti aktą, kuris nesukelia teisinių pasekmių ir dėl kurio negalima pareikšti ieškinio pagal EB 230 straipsnį.

64 Todėl skundžiamą nutartį reikia panaikinti.

Dėl ieškinio pirmojoje instancijoje

65 Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmąją pastraipą, kai Pirmosios instancijos teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti galutinį sprendimą, jeigu bylos stadijoje tai galima daryti.

66 Šioje proceso stadijoje Teisingumo teismas negali priimti sprendimo dėl Pirmosios instancijos teismui pateikto ieškinio esmės. Vertinant šį ginčo aspektą reikia išnagrinėti faktinius klausimus remiantis duomenimis, kurių Pirmosios instancijos teismas nevertino ir kurie nebuvo svarstyti Teisingumo Teisme, todėl šiuo atžvilgiu byloje negalima priimti galutinio sprendimo. Tačiau Teisingumo Teismas turi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl prieštaravimo dėl priimtumo, kurį Komisija pareiškė per procesą pirmojoje instancijoje (žr. 2003 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Pitsiorlas prieš Tarybą ir ECB*, C-193/01 P, Rink. p. I-4837, 32 punktą).

67 Be to, kad Komisija pareiškė prieštaravimą dėl priimtino, grindžiamą tuo, kad negalima pateikti ieškinio dėl ginčijamo akto panaikinimo, kurį reikia atmesti remiantis šio sprendimo 33–61 punktuose išdėstytais motyvais, ji taip pat nurodo, kad *Athinaïki Techniki* pateikė ieškinį pasibaigus nustatytam terminui.

68 Iš karto reikia priminti, kad, remiantis EB 230 straipsnio penktąja pastraipa, šiame straipsnyje nurodyti ieškiniai turi būti pateikti, nelygu atvejis, per du mėnesius nuo akto paskelbimo, pranešimo apie jį ieškovui dienos arba, jei to nebuvo padaryta, nuo tos dienos, kai ieškovas apie jį sužinojo. Remiantis Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 102 straipsnio 2 dalimi, šis terminas dėl atstumo šiuo atveju pratęsiamas dešimčiai dienų, ir tas laikotarpis yra visiems vienodas.

69 Neginčijama, kad skundžiamas aktas nebuvo nei skelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, nei apie jį buvo pranešta *Athinaïki Techniki* kaip adresatei, todėl dviejų mėnesių ir dešimties dienų terminas galėjo būti pradėtas skaičiuoti tik nuo tos dienos, kai ji susipažino su minėtu aktu, t. y. nuo ginčijamo laiško gavimo dienos.

70 Be to, remiantis teismo praktika, šalis, teigianti, kad ieškinys pateiktas pavėluotai, turi įrodyti šį teiginį nurodydama dieną, nuo kurios turėjo būti pradėtas skaičiuoti terminas šiam ieškiniiui pateikti (šiuo klausimu žr. 1980 m. birželio 5 d. Sprendimo *Belfiore prieš Komisiją*, 108/79, Rink. p. 1769, 7 punktą ir 2007 m. spalio 23 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Komisiją*, C-403/05, Rink. p. I-9045, 35 punktą).

71 Šiuo atveju *Athinaïki Techniki* Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai ieškinio kopiją pateikė faksu 2005 m. vasario 11 d., o jo originalą – 2005 m. vasario 18 dieną. Kadangi šios kopijos paskutinis puslapis nevisiškai atitiko originalą, Pirmosios instancijos teismo kanceliarija nusprendė, kad visa minėta kopija neatitinka originalo.

72 Nėra reikalo nagrinėti klausimo, ar *Athinaïki Techniki* tinkamai pateikė ieškinį 2005 m. vasario 11 dieną. Iš tiesų, net jei būtų atsižvelgta į datą, kurią Pirmosios instancijos teismas gavo ieškinio originalą, *Athinaïki Techniki* ieškinys dėl ginčijamo

akto bet kuriuo atveju būtų priimtinas, jei ginčijamą laišką ji gavo 2004 m. gruodžio 8 d. arba vėliau.

- 73 Dėl šio klausimo Komisija teigia, kad ginčijamas laiškas *Athinaiki Techniki* perduotas ne vėliau kaip 2004 m. gruodžio 6 d. ir kad nustatyto termino nebuvo laikytasi. Šiuo atžvilgiu ji teigia, kad laišką išsiuntė jo parašymo arba kitą dieną ir kad paštas turėjo jį įteikti *Athinaiki Techniki* ne vėliau kaip trečią dieną nuo išsiuntimo.
- 74 Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad Komisija išsiuntė ginčijamą laišką nepasirūpinusi jo įregistruoti arba pridėti prašymą, kad būtų patvirtintas jo gavimas.
- 75 Dėl šių priežasčių Teisingumo Teismui ji nepateikia jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima įrodyti, kada ji iš tikrųjų perdavė ginčijamą laišką paštui.
- 76 Taip pat Komisija niekaip nepagrindė teiginio, kad paštas perdavė šį laišką *Athinaiki Techniki* ne vėliau kaip trečią dieną po jo išsiuntimo.
- 77 Taigi Komisija nepateikia jokio įrodymo, kad *Athinaiki Techniki* gavo ginčijamą laišką ne vėliau kaip 2004 m. gruodžio 6 dieną. Ji tik pateikia argumentus, kurie yra paprasčiausios prielaidos, negalinčios būti įrodymais (žr. 1989 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Maurissen et Union syndicale prieš Audito Rūmus*, 193/87 ir 194/87, Rink. p. 1045, 47 punktą).
- 78 Esant tokioms aplinkybėms, reikia atmesti Komisijos pateiktą prieštaravimą dėl priimtimumo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

79 Kadangi byla grąžinama Pirmosios instancijos teismui, reikia atidėti išlaidų, susijusių su šiuo apeliaciniu procesu, klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Panaikinti 2006 m. rugsėjo 26 d. Pirmosios instancijos teismo nutartį *Athinaiki Techniki prieš Komisiją* (T-94/05).
2. Atmesti Europos Bendrijų Komisijos Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teisme pateiktą prieštaravimą dėl priimtinum.
3. Gražinti bylą Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl *Athinaiki Techniki AE* reikalavimų, kuriais prašoma panaikinti 2004 m. birželio 2 d. Europos Bendrijų Komisijos sprendimą nutraukti jos skundo nagrinėjimą dėl tariamos valstybės pagalbos, kurią Graikijos Respublika suteikė konsorciui *Hyatt Regency* per viešąjį pirkimą, susijusį su 49 % kazino *Mont Parnès* kapitalo perleidimu.
4. Atidėti klausimą dėl bylinėjimosi išlaidų.

Parašai.